

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2026/27

GYMNÁZIUM JOACHIMA BARRANDA
TALICHOVA 824, 26601 BEROUN

Zpracovala: Mgr. Kateřina Bělohoubková ve spolupráci Mgr. Jitky

Balašové, školní metodička prevence

Schválila: RNDr. Jana Hronková, ředitelka školy

Obsah:

1. Charakteristika školy, východiska a cíle prevence
2. Analýza situace – vyhodnocení MPP z minulého roku
3. Cíle MPP (dlouhodobé, krátkodobé)
4. Obsah preventivních aktivit

Prostředky PP, primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů, specifická a nespecifická prevence

5. Organizační zajištění
6. Evaluace a kontrola plnění MPP

1 Charakteristika školy, východiska a cíle prevence

Gymnázium Joachima Barranda je střední všeobecně vzdělávací škola se stoletou tradicí. Od roku 2003 sídlí ve vlastní nově zrekonstruované budově v Berouně, Talichově ulici č.824, v klidné části města poblíž centra. Beroun je bývalé okresní město s 20 tisíci obyvateli, nízkou nezaměstnaností ale poměrně vysokým indexem kriminality. Gymnázium má celkem 16 tříd, z toho 4 třídy nižšího gymnázia a 12 tříd vyššího gymnázia. Je zde 43 učitelů, jedna ředitelka a jedna zástupkyně. S celkovým počtem studentů 481 se považujeme za školu s rodinným prostředím, kde se mezi sebou jednotliví studenti i učitelé znají. Ve třídách jsou žáci jiných národností a žáci se specifickými vzdělávacími potřebami.

Vyučuje se zde podle vlastních školních vzdělávacích programů. Od roku 2007/2008 podle ŠVP Trilobit v osmiletém studijním oboru a od roku 2009/2010 podle ŠVP Joachim ve čtyřletém studijním oboru.

Na škole je zřízeno poradenské pracoviště, působí zde výchovná poradkyně, školní metodička prevence, kariérní poradkyně a školní psycholožka. Ve škole je k dispozici výdejna obědů, shromažďovací sál, dvě vybavené učebny IVT, Science PC Laboratory, školní knihovna, keramická dílna, gymnastický sál, venkovní sportovní hřiště, dva pingpongové stoly, workoutové hřiště, vnitřní posilovna a 2 učebny - Language Laboratory. Ve 3. patře je zřízena relaxační zóna, kde mohou studenti ve volných chvílích odpočívat. Studenti mají k dispozici automat na nápoje a svačiny. V suterénu a částečně i ve zvýšeném přízemí jsou umístěny uzamykatelné šatní skříňky pro studenty. Škola nemá tělocvičnu, proto využívá několika objektů na různých místech ve městě.

Minimální preventivní program je na gymnáziu v Berouně realizován od roku 1997. Je nedílnou součástí obou školních vzdělávacích programů a vychází ze školní strategie primární prevence, jejímž hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního klimatu ve škole. Je každý rok aktualizován a přizpůsoben současnému stavu.

MPP naší školy vychází z následujících dokumentů:

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027.

Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)

2 Analýza situace – vyhodnocení MPP ze školního roku 2025/26

Na začátku školního roku proběhly adaptační kurzy pro žáky 1A, 1B a primy vedené třídními učiteli. Nově vzniklé kolektivy tak dostaly šanci poznat se i mimo školu. Totéž umožnily i červnové projektové dny pro jednotlivé třídy, lyžařské zájezdy, vodácké a přírodovědné kurzy.

V průběhu školního roku 2025/26 byly na škole realizovány preventivní programy zaměřené na podporu bezpečného a zdravého životního stylu žáků, rozvoj sociálních kompetencí a prevenci rizikového chování. Programy byly připraveny ve spolupráci s odbornými institucemi a organizacemi a byly přizpůsobeny věku jednotlivých skupin žáků.

Ve spolupráci s Policií České republiky proběhly besedy na téma kyberšikana, kterých se zúčastnili žáci tříd tercie, sexty, 2.A a 2.B. Program byl zaměřen na bezpečné chování v online prostředí, prevenci kybernetického násilí a odpovědné využívání digitálních technologií.

Důležitou součástí preventivních aktivit byla také oblast finanční gramotnosti. Přednášky a workshopy vedl pan Zahradník ze společnosti Partners pro studenty tříd 4.A, 4.B a oktávy. Žáci získali praktické informace o hospodaření s financemi, finančním plánování a odpovědném přístupu k osobním financím.

Problematické závislosti byl věnován program „Na čisto“, realizovaný Policií České republiky pro žáky sekundy a kvarty. Program se zaměřoval na prevenci užívání návykových látek a na rozvoj schopnosti činit odpovědná rozhodnutí.

Žáci tercie se zapojili do programu „Hrou proti AIDS“, který zábavnou a interaktivní formou přispěl ke zvýšení informovanosti o problematice HIV/AIDS a dalších pohlavně přenosných infekcí.

Ve spolupráci s Policií České republiky byla dále realizována prevence v dopravě pro třídy 3.A, 3.B a septimu. Program připomněl zásady bezpečného chování v silničním provozu a upozornil na rizika spojená s dopravními nehodami.

Významným příspěvkem k podpoře tolerance a porozumění byla beseda „Blázníš? No a!“, kterou vedla paní Zemanová z organizace Lomikámen. Program absolvovali žáci tříd 1.A, 1.B a kvinty a byl zaměřen na problematiku duševního zdraví, destigmatizaci psychických onemocnění a podporu vzájemného respektu.

Žáci tříd 2.A, 2.B a sexty se v rámci projektu Jeden svět na školách zúčastnili projekce dokumentu Jak jsem vyhrál, který otevřel diskusi o přínosech i rizicích hraní videoher a závislostním chování

Drobné prohřešky proti školnímu řádu byly díky všímavosti a dobré spolupráci učitelů zvládnuty domluvou. Jednalo se zejména o vyrušování během výuky, zapomínání učebních pomůcek, ničení školního majetku a častější absence plnoletých studentů.

Školní poradenské pracoviště řešilo ve třídě 1.B vztahové problémy a nevhodné chování některých žáků. Tři žáci byli za své jednání potrestáni sníženou známkou z chování. Současně proběhla intervence školní psycholožky zaměřená na zlepšení třídních vztahů a klimatu ve třídě. V následujících měsících nebylo zaznamenáno opakování řešeného incidentu.

Vzhledem k aktuální situaci bude třeba preventivní aktivity zaměřit na tato témata:

závislosti, zvládání školního neúspěchu, vztahy mezi žáky, rizikové fenomény sociálních sítí, radikalizace dětí

MPP je vyhodnocován i v elektronickém Systému evidence preventivních aktivit (SEPA).

3 Cíle MPP

Dlouhodobé cíle prevence

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování, jeho předcházení a zamezení. Zaměřujeme se na tyto oblasti: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně-vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy. Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek a smysluplné využívání volného času. Chceme formovat takovou osobnost studenta, který s ohledem na svůj věk bude schopný se v dané problematice orientovat, ptát se, zkoumat ji, činit rozhodnutí, vážit si svého zdraví i zdraví ostatních, účelně nakládat s volným časem a zvládat sociální dovednosti.

Dlouhodobé cíle vzhledem k cílovým skupinám:

Žáci:

- prohlubovat znalosti o rizikovém chování a jeho následcích, předcházet užívání návykových látek
- posilovat právní vědomí (kriminalita, zákony, předpisy)
- vychovávat ke zdravému životnímu stylu, pravidelným sportovním a zájmovým činnostem
- posilovat zdravé sebevědomí a schopnost přiměřeně se prosadit v kolektivu
- osvojit si potřebné sociální dovednosti, řešit konflikty nenásilnou formou a prohlubovat komunikační dovednosti mezi vrstevníky i v kontaktu s dospělými

Učitelé:

- podpora vzájemné komunikace mezi kolegy a žáky
- kontinuální vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- prohlubování týmové spolupráce uvnitř pedagogického sboru
- efektivní rozvoj komunikace a partnerství mezi rodiči a školou

Krátkodobé cíle:

- spolupráce vyučujících při včasné podpoře žáků s projevy rizikového chování
- zvyšování soudržnosti a stmelování třídních kolektivů
- rozšiřování spolupráce s externími organizacemi a odborníky podle aktuálních potřeb školy
- aktivní zapojování žáků do dění ve škole prostřednictvím volnočasových aktivit
- pořádání Dnů otevřených dveří pro rodiče a veřejnost a akcí v rámci programu „Žijte s námi gymnázium“
- operativní zařazování psychosociálních aktivit do výuky podle aktuální potřeby a klimatu v jednotlivých třídách
- vzhledem k aktuální situaci prioritně zaměřit preventivní aktivity na témata: závislosti, zvládání školního neúspěchu, vztahy mezi žáky, rizikové fenomény sociálních sítí, radikalizace dětí

4 Obsah preventivních aktivit

Prostředky primární prevence

Při realizaci prevence budou využívány následující metody a aktivity:

- pozorování jako hlavní zdroj informací o žákovi
- monitoring rizikových prostor během přestávek
- rozhovor jako základní kontaktní nástroj, konzultace
- anonymní evaluační a screeningová dotazníková šetření
- výklad a poskytování objektivních informací o návykových látkách a destruktivních kultech (sektách)
- besedy s učiteli nebo pozvanými odborníky, diskuse
- využití tematických audiovizuálních materiálů a filmů
- samostatné práce žáků (výtvarné práce, koláže, slohové práce, referáty, seminární práce a jejich následná prezentace, publikování na webu školy a Instagramu)
- adaptační kurzy pro nastupující žáky
- exkurze, výměnné zahraniční pobyty, lyžařské, přírodovědné a vodácké kurzy
- projektové dny a interaktivní semináře
- párová a skupinová práce ve třídě zaměřená na kooperaci
- individuální přístup k žákům, konzultace učitelů, vrstevnická pomoc při učení; moderní metody výuky napomáhající předcházení školnímu neúspěchu a zvládání náročných životních situací
- osvětová a poradenská činnost výchovné poradkyně a školní psycholožky
- aktivity zaměřené na poskytování informací žákům v rámci výchovně-vzdělávacího procesu (téma: šikana, kyberšikana, agresivita, vulgarismy, absence, návykové látky, dodržování pravidel, zdravý životní styl, prevence digitálních závislostí a záškoláctví)

A) Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Společenskovědní předměty (VO, OSZ, seminář KSP, SVS):

- **Psychologie:** zvládání náročných životních situací, regulace chování, asertivita, sebeovládání, umění komunikovat a řešit konflikty, zdravý způsob života, rizika ohrožující zdraví, nebezpečí drog, závislosti, psychopatologie, sebereflexe.
- **Sociologie:** člověk a společnost, rodina, **projevy rizikového chování**, šikanování a agresivita, náboženské sekty a kulty.
- **Právo:** právní normy, trestní odpovědnost mladistvých, pracovní a občanské právo.
- **Ekonomie:** finanční gramotnost, sociální politika státu, životní úroveň.
- **Politologie:** ideologie, demokracie, politické subjekty (pravice, levice, extremismus), mezinárodní spolupráce, globalizace, globální problémy, evropská integrace, migrace.

Chemie:

- BOZP – práce s toxickými látkami, organickými rozpouštědly.
- Alkohol, tabák – mechanismus závislosti, alkaloidy, zneužívání návykových látek a léků.

Biologie:

- **Biologie člověka:** vliv návykových látek a toxinů na vývoj jedince.
- **Potravní řetězec:** vliv racionální výživy na zdraví, stravovací návyky, sestavování jídelníčku, poruchy příjmu potravy (mentální anorexie a bulimie).
- **Zdravý životní styl:** prevence toxikomanie a ochrana zdraví.
- **Botanika:** hospodářské a psychoaktivní rostliny (mák jako surovina pro farmaceutický průmysl a riziko zneužití, konopí seté, durman, halucinogenní houby).

Tělesná výchova:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu – zvyšování fyzické i psychické odolnosti proti zátěži, zdravé posilování, rizika zneužívání anabolik, relaxační techniky, regenerace po zátěži.

Zeměpis:

- Vegetační pásma světa – hlavní globální oblasti produkce a nelegálního obchodu s drogovými substancemi.

Dějepis:

- Historické souvislosti zneužívání látek (např. 1840–1842 tzv. opiové války, Čína vs. Velká Británie), historické kořeny extremismu a rasismu.

Cizí jazyky, Český jazyk a literatura:

- Práce s textem, analýza informací v médiích a na internetu. Odraz společenských témat v literatuře (např. reflexe drogové problematiky v české literatuře 70. a 80. let – Radek John a další). Mezilidské vztahy, globální problémy, životní styl, multikulturalita, pravidla a jejich dodržování.

B) Specifická prevence

- **Blázníš? No a!** – program zaměřený na prevenci a podporu duševního zdraví (1. ročníky).
- **Jeden svět** – festival dokumentárních filmů o lidských právech, životním prostředí a rizikových fenoménech internetu a sociálních sítí, doprovázený diskusemi s odborníky (2. ročníky).
- **Právníkové semináře** – besedy s krajským státním zástupcem Mgr. Tiborem Skalkou zaměřené na prevenci kriminality a právní odpovědnost (3. ročníky).
- **Odd Socks Day** – osvětová kampaň zaměřená na prevenci šikany, akceptaci odlišností a mental wellbeing.
- **Kurz finanční gramotnosti** – prevence předlužení a rizik finančního trhu pro 3. ročníky (p. Zahradník)
- **Kyberšikana a kyberkriminalita** – preventivní programy ve spolupráci s PČR s nrap. Simonou Vacherlohnovou (1. a 2. ročníky, tercie).

C) Nespecifická prevence

1. Adaptační programy:

- Adaptační kurzy a dny pro žáky 1.A, 1.B a primy.

2. Sportovní programy:

- lyžařský výcvikový kurz (1.A, 1.B, kvinta, sekunda)
- vodácký kurz (3. ročníky)
- plavání (1. ročníky, prima)
- školní florbalový a fotbalový turnaj (všechny ročníky)
- atletické soutěže a reprezentace školy

3. Interaktivní a rozvojové programy:

- Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (**DofE**) – rozvoj samostatnosti, dovedností a dobrovolnictví.

4. Charitativní a osvětová činnost:

- sbírky (např. Český den proti rakovině – Liga proti rakovině)
- podpora dárcovství krve u zletilých studentů
- ekologická akce „Uklidíme Beroun“
- charitativní bazar a vánoční charitativní jarmark s věnováním výtěžku neziskovým organizacím

5. Ostatní volnočasové a komunitní aktivity:

- školní projektové dny, vědomostní soutěže a předmětové olympiády
- zájmové kroužky (např. psaní všemi deseti)
- poznávací zájezdy do zahraničí (Španělsko, Velká Británie)
- Berounská KaraMela – hudební a komunitní soutěž žáků
- Křídomanie – kreativní tvorba žáků na školním dvoře podporující estetické klima školy

5 Organizační zajištění

Školní metodik prevence – Mgr. Kateřina Bělohoubková

Koordinuje aktivity školy zaměřené na prevenci rizikového chování žáků. Zajišťuje metodické vedení činnosti učitelů a jejich další vzdělávání v této oblasti. Úzce spolupracuje s výchovným poradcem a školním psychologem. • Tvorba a realizace preventivního programu školy

- Vedení písemných záznamů o činnosti MP.
- Získávání nových odborných informací a zkušeností a jejich předávání ostatním pedagogickým pracovníkům školy
- Vedení a aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování.
- Ve spolupráci s třídními učiteli a pracovníky ŠPP vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování

Výchovný poradce – Mgr. Dominika Šimonová

Řeší výchovné a vzdělávací problémy (absence, sociálně patologické jevy, vztahy ve třídě, vztahy mezi studenty a učiteli, plány pedagogické podpory apod.). Je organizátorem a koordinátorem vzájemné spolupráce, zabezpečuje prvotní kontakt jak s žáky, tak s rodiči a podle typu problému doporučuje další postup a odbornou péči. Pracuje s podněty pedagogických pracovníků a vedení školy, úzce spolupracuje s dalšími členy školního poradenského pracoviště.

- Pomoc při změně typu školy v průběhu studia (přestup z jiné školy)
- Pomoc při řešení osobnostních obtíží a problémů žáků (kontakt s učiteli, pozice ve třídě, složitá rodinná situace aj.)
- Na základě podnětů od pedagogů pomoc žákům, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, návrhy na další péči o tyto žáky a koordinace této pomoci
- Spolupráce s dalšími institucemi (pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, OSPOD apod.), zajištění realizace závěrů a doporučení vyplývajících z odborných vyšetření
- V případě zájmu ze strany ZŠ v regionu návštěva informačních schůzek pro rodiče žáků posledních ročníků ZŠ, realizace dnů otevřených dveří ve škole a organizace akcí, které prezentují školu na veřejnosti
- Předávání nových poznatků z oblasti prevence pedagogickému sboru a vedení školy

- Spolupráce s kariérovou poradkyní – průběžné informování o možnostech studia, přípravných kurzech pro maturanty, informace o dnech otevřených dveří VŠ (učebna Google classroom, individuální pohovory, nástěnka, zapůjčení aktuálních materiálů)
- Adaptační kurz 1. ročníků a primy (návrh programu)

Školní psycholog – Mgr. Tereza Špínarová

Poskytuje psychologickou podporu a poradenství při řešení studijních, osobních, rodinných nebo vrstevnických problémů, zasahuje při výukových nebo výchovných potížích (poruchy učení, poruchy chování, šikana), pomáhá při řešení třídních kolektivních problémů (konflikty, klima ve třídě), doporučuje specializované služby.

Konzultační hodiny

Konzultační hodiny Školního poradenského pracoviště (ŠPP, školní psycholog) jsou pro žáky a zákonné zástupce vypsány stabilně na začátku školního roku, zveřejněny na webových stránkách školy a v informačním systému školy (Bakaláři). Mimo tyto hodiny jsou konzultace možné po předchozí domluvě.“

Při řešení akutních krizových situací a projevů rizikového chování (např. šikana, užívání či distribuce návykových látek, sebepoškozování) postupují pedagogičtí pracovníci striktně podle krizových plánů a interních metodických pokynů, které jsou součástí Školního řádu.

6 Evaluace a kontrola plnění MPP

Účinnost minimálního preventivního programu bude pravidelně vyhodnocována na základě:

- sledování realizace aktivit dle plánu
- záznamů o řešených výchovných a kázeňských problémech a výskytu rizikového chování
- zpětné vazby od žáků, učitelů a rodičů, získané prostřednictvím dotazníků, besed a individuálních rozhovorů,

Vyhodnocení bude prováděno každoročně na konci školního roku, a to školním metodikem prevence. Zjištěné poznatky a doporučení budou využity k úpravě programu na následující školní rok.

MPP je každoročně vyhodnocován i v elektronickém Systému evidence preventivních aktivit (SEPA)